

Sayı: 2026/3118-BU

17 Ağustos 2026

Konu: Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının ( ) bendi kapsamında yeniden numune alınması hakkının uygulanmasında yaşanan sorunlar hakkında

**T.C.
T CARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA**

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 243 üncü maddesi ile ilgililere, gümrük idarelerince tesis edilen işlemlere karşı etkin bir itiraz hakkı tanınmıştır. Bu hakkın etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen, Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinde itirazların incelenmesine ilişkin usul ve esaslar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının ( ) bendinde;

“Numuneden kaynaklanan nedenlerden dolayı itiraz edilmesi halinde, beyan sahibi veya temsilcisi huzurunda yeniden numune alınarak ilk tahlilin tekrarlanaca ı” hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu düzenleme ile ilk alınan numunenin eşyayı temsil etmemesi, numunenin alınış şekli, numunenin muhafazası veya sevki sırasında meydana gelebilecek hususlar ya da numune alma sürecine ilişkin diğer nedenlerle analiz sonucunun sağlıklı olmayabileceği ihtimali dikkate alınarak, mükellefe yeniden numune alınmasını talep edebilme yönünde önemli bir usul güvencesi tanınmıştır.

Ancak, Bölge Müdürlüklerine yapılan itirazlar kapsamında yaşanan çok sayıdaki uygulamada, numuneden kaynaklanan itirazlar ayrıntılı teknik gerekçelerle ortaya konulmasına rağmen, yeniden numune alınması taleplerinin çoğunlukla esastan de erlendirilmedi i görülmektedir.

Bu kapsamda, numuneyi alan gümrük idaresinin veya muayene memurunun **“numunenin usulüne uygun alındığı”** yönündeki değerlendirmesi esas alınmakta ve ayrıca Gümrük Yönetmeliği eki Ek-25'te yer alan Numune Alma Tutanağı'ndaki;

“Alınan numuneler faturada yer alan eşyayı temsil etmektedir. İtirazım yoktur.” ifadesinin ilgililerce imzalanmış olması gerekçe gösterilerek yeniden numune alınması talepleri reddedilmektedir.

Diğer taraftan, yeniden numune alınması talebinde bulunan ilgililere, laboratuvarda muhafaza edilen **şahit numune üzerinden yeniden analiz talep edilmesi** gerektiği bildirilmektedir.

Oysa şahit numunenin yeniden analiz edilmesi ile Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının ( ) bendi kapsamında **yeniden numune alınması hukuken ve teknik olarak birbirinden farklı iki müessesedir.**

şahit numunenin yeniden analiz edilmesi, esas itibarıyla ilk alınan numunenin doğru şekilde alındığı ve eşyayı temsil ettiği kabulüne dayanmakta iken; Yönetmeliğin 588/1-  maddesi kapsamında yeniden numune alınması, tam aksine, **ilk numunenin eşyayı temsil etmediği veya numune alma sürecinde analiz sonucunu etkileyebilecek bir hususun bulunduğu yönündeki itirazın araştırılmasını** amaçlamaktadır.

Bu nedenle, numuneden kaynaklanan itirazlarda aynı şahit numunenin yeniden analiz edilmesinin, Yönetmeliğin 588/1-  maddesi ile öngörülen yeniden numune alma usul güvencesinin yerine geçmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan, yeniden numune alınması talebinin, numuneyi alan personelin **“işlemin usulüne uygun olduğu”** yönündeki değerlendirmesine ve Ek-25 Numune Alma Tutanağı'ndaki ifadeye dayanılarak reddedilmesi de hukuken ve idari açıdan sorun teşkil etmektedir. Zira bu durumda, itirazın konusu olan numune alma işleminin usulüne uygun olup olmadığı hususu, büyük ölçüde aynı işlemi gerçekleştiren personelin değerlendirmesi esas alınarak belirlenmektedir. Başka bir ifadeyle, mükellefin itiraz ettiği işlemin

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

doğruluğunun, söz konusu işlemi gerçekleştiren personelin kendi işlemi hakkındaki değerlendirmesi üzerinden kesinleştirilmesi sonucunu doğuran bir uygulama ortaya çıkmaktadır.

Bu yaklaşımın benimsenmesi halinde, numuneden kaynaklanan her itirazda numuneyi alan personelin işlemin usulüne uygun olduğunu belirtmesi ve Ek-25 tutanağının imzalanmış olması yeterli görülerek yeniden numune alınması talebinin reddedilmesi mümkün hale gelmektedir. Böyle bir uygulama ise Yönetmeliğin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde mükellefe açıkça tanınan **yeniden numune alınması hakkının fiilen kullanılamaz hale gelmesine** neden olmaktadır.

Nitekim yeniden numune alınması talebinin, her somut olayın teknik özellikleri ve itirazda ileri sürülen gerekçeler ayrıca değerlendirilmeden, yalnızca ilk numune alma işlemine ilişkin tutanak ve personel değerlendirmesi esas alınarak reddedilmesi halinde, Yönetmeliğin söz konusu hükmünün uygulama alanı son derece daraltılmış olacaktır.

Özellikle **petrol ürünleri, LPG, kimyasal maddeler ve homojenliği numune alma koşullarına göre değişebilen eşyalarda**; numunenin alındığı nokta, ürünün akış şartları, tank veya hat içerisindeki önceki ürün kalıntıları, sıcaklık, basınç, muhafaza koşulları, numunenin bekleme süresi ve benzeri teknik faktörler analiz sonucunu doğrudan etkileyebilmektedir.

Dolayısıyla, Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin, özellikle bu tür teknik ihtilaflarda ilk numunenin eşyayı temsil edip etmediğinin yeniden değerlendirilmesini ve gerektiğinde **yeniden numune alınmak suretiyle ihtilafların objektif biçimde ortaya konulmasını** sağlamak amacıyla düzenlendiği değerlendirilmektedir.

Mevcut uygulamanın devam etmesi halinde ise mükellefler;

- Kanun ve Yönetmelik ile kendilerine tanınan itiraz ve yeniden numune alınması hakkından fiilen yararlanamamakta,
- Analiz sonuçlarına bağlı olarak ilave vergi ve ceza yükleriyle karşılaşabilmekte,
- Özellikle ticari nitelikleri analiz sonuçlarına bağlı olan eşyalarda ürünün zamanında teslim edilememesi, ürün özelliklerinin taahhüt edilen nitelikleri karşılamaması ve buna bağlı ticari kayıplar yaşayabilmekte,
- Ardiye, demuraj, laboratuvar ve diğer ilave maliyetlere katlanmakta,
- Sonuç olarak uzun süren idari ve yargısal süreçlere başvurmak zorunda kalmaktadır.

Bu itibarla, burada söz konusu olan hususun yalnızca farklı idari uygulamaların bulunması olmadığı; **mevzuatın açık hükmüyle tanınmış bulunan yeniden numune alınması hakkının, idari değerlendirmeler ve uygulamalar nedeniyle fiilen kullanılamaması** olduğu değerlendirilmektedir.

Özellikle Ek-25 Numune Alma Tutanağı'nda yer alan **"Alınan numuneler faturada yer alan eşyayı temsil etmektedir. İtirazım yoktur."** şeklindeki ifadenin, numunenin eşyayı temsil etmediği veya numune alma işleminde teknik bir hata bulunduğu yönündeki sonradan yapılacak itirazları mutlak surette ortadan kaldıran bir kabul beyanı olarak değerlendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.

Bu çerçevede;

1. Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin lafzına, amacına ve mükelleflere sağladığı usul güvencesine uygun şekilde uygulanmasının sağlanması,
2. Numuneden kaynaklanan itirazlarda yeniden numune alınması taleplerinin yalnızca numuneyi alan personelin görüşü veya Ek-25 numune alma tutanağındaki ifadeye dayanılarak reddedilmemesi; itirazda ileri sürülen teknik ve somut gerekçelerin ayrıca değerlendirilmesi,
3. Ek-25 Numune Alma Tutanağının mevcut içeriğinin, numuneye itiraz edilmesi halinde mükellefin yeniden numune alınmasını talep etme hakkını ortadan kaldırmayacak şekilde yeniden değerlendirilmesi; gerektiğinde Ek-25'e alternatif bir tutanağın Yönetmelik ekinde eklenmesi veya mevcut tutanak içeriğinin bu hususları açıkça karşılayacak şekilde değiştirilmesi,
4. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 243 üncü maddesi ile Gümrük Yönetmeliği'nin 588 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında mükelleflere tanınan usul güvencesinin idari yorum ve uygulamalarla ortadan kaldırılmaması,

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek teşekkülüdür.

5. Konuya ilişkin olarak gümrük idareleri ve Bölge Müdürlüklerine gerekli değerlendirme, açıklama ve talimatların yapılmak suretiyle uygulama birliğinin sağlanması,

Yukarıdaki açıklamalarımız çerçevesinde değerlendirmelerin yapılarak gereğini saygılarımla arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük M  avirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir Meslek te ekk l d r.

Kemeraltı Caddesi Kalaycıoğlu İ hanı No: 35 Kat: 1 - 2 - 3 34425 Tophane / İSTANBUL Tel: (0 212) 249 45 00 (Pbx) Fax: (0 212) 252 09 62
e-mail: info@igmd.org.tr www.igmd.org.tr

